

Svitavy '85

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 1

2. listopadu 1985

Vážené soudružky, vážení soudruzi, milí hosté,

uplynul opět rok a 2. listopadu 1985 večer se už po třinácté otevře opona Lidového divadla ve Svítavách a přivítá všechny účastníky této významné kulturně politické akce, která už dávno přerostla rámec okresu i Východočeského kraje.

Každoročně se setkáváme s nejpěknějšími amatérskými divadelními soubory a v jejich podání vidíme ruskou a sovětskou dramaturgii. Ta se stala už stálou součástí repertoáru většiny amatérských kolektivů, protože v ní nacházejí velké množství myšlenek, platných i pro nás.

Jestliže v prvních ročnících národní přehlídky převažovaly hry klasické, nyní už převládá současná dramatika jednotlivých národů So-

větského svazu. Díla Č. Ajtmanova, J. Edlise, A. Vampirova a dalších jsou typickou ukázkou toho, jak lze umělecky ztvárnit momenty našeho každodenního života, nutí nás zamýšlet se nad nedostatky, s kterými se ještě setkáváme.

XIII. ročník přehlídky nejvypělejších divadelních kolektivů je vyvrcholením oslav 40. výročí osvobození naší vlasti slavnou Sovětskou armádou a zároveň zahajuje Dny sovětské kultury ve Východočeském kraji. Je víc než symbolické, že je to právě divadlo, které patří ke stěžejním oblastem ruské a sovětské kultury. Vždyť Stanislavskij byl, je a zůstává vzorem pro naše diva-

delnictví, slavný MCHAT už v období první republiky přivázel inscenace, které budovaly zasloužený úžas. Po osvobození se spolupráce mezi našimi a sovětskými divadly rozšířila a pokračuje i dnes. A tak by tomu mělo být na celém světě a ve všech oblastech. Ne na poli zbrojení, které přináší nebezpečí pro naši modrou planetu, ale úzkou spoluprací vytvářet podmínky pro šťastný život všech lidí, tak jak o to usiluje Sovětský svaz a ostatní socialistické státy.

Vážení hosté,

i letos vítáme v našem okresním městě kolektivy, které jsme poznali už v předcházejících ročnících, jako např. Svatoboj Brno, Do-

prapo Praha, Makyta Púchov a domácí Lidové divadlo, zastupující Východočeský kraj, ale neméně srdečně vítáme i kolektivy, které se našemu obecnstvu představí poprvé — Černošice, Optimist Odry, Kraslice.

Vzácným hostem přehlídky je soubor z Baku — Ázerbájdžánské SSR, který přiváží do Svítav krásnou pohádku pro naše nejmenší. Jsme velice rádi, že právě letošní přehlídku obohatí naši přátelé nejužší.

XIII. ročník národní přehlídky začíná. Přejeme mu plný zdar, hostujícím souborům to divadelní „Zlomte vaz“ a obecnstvu nevšední umělecké zážitky.

Organizační štáb
NP RSDH

Naše kultury se sbližují

Na slavnostním shromáždění československých umělců 12. května 1985 v Národním divadle v Praze bylo přijato provolání, v němž se mimo jiné praví:

„Naše umění podávalo a podává tisícový důkaz, že právě sepětí s lidem a se socialismem je největším zdrojem jeho inspirace a tvůrčích sil, umožňuje mu rozlet a šťastné naplnění. V tom navazujeme na nejlepší tradice umění našich národů a chceme je dále rozvíjet. Chceme i nadále být hlasem svého lidu, vyzpívat všechnu krásu našeho života, náročnost naší cesty i velikost toho, co jsme vybudovali, obohacovat duchovní život svých současníků a utvrzovat v nich mravní rysy odpovídající našim cílům, odhalovat a usvědčovat každé společenské zlo, všechno, co škodí člověku a jeho budoucnosti, co škodí míru.“

Je to v kostce vyjádřené ušlechtilé poslání umění v socialistické společnosti, k němuž není třeba nic dodávat. Můžeme se ale zamyslet nad širšími souvislostmi. Toto své humanistické poslání neplní naše umělecká fronta v izolaci, odděleně od kultur druhých národů. Rozvíjí se nejen na domácím, socialistickém základě, ale zároveň v těsných a plodných kontaktech s kulturami národů a zemí, které jdou cestou socialistického rozvoje. Z nich pak především navazuje na sovětské zkušenosti dvacátých a třicátých let, ale i na podněty poválečné sovětské umělecké tvorby.

Důkazem sepětí obou kultur — československé a sovětské — může být například nová tradice vzájemných kontaktů mezi ČSSR a SSSR v podobě Dnů československé kultury v Sovětském svazu a Dnů kultury SSSR u nás. Jsou vždy plodnou a užitečnou konfrontací dosažených výsledků, mají oboustranně inspirující charakter, přinášejí nové podněty a také naznačují řadu nových možností spolupráce do budoucna.

Letos v únoru a březnu se uskutečnily Dny československé kultury v Sovětském svazu u příležitosti 40. výročí osvobození. Představila se na nich naše bohatá umělecká tvorba, dnes široce známá a uznávaná i daleko za hranicemi naší vlasti. V zemi našich přátel nás reprezentovala víc než tisícovka umělců a tvůrců, jednotlivců a kolektivů,

z řad profesionálů i amatérů. V oblasti dramatické například činohra Národního divadla uvedla v moskevském Malém divadle drama K. Čapka Matka, stejný titul předvedl na jevištích Estonska soubor státního divadla Oldřicha Stibora z Olomouce. O skutečné vzájemnosti našich kultur snad nejvýmluvněji hovoří to, že v době konání Dnů kultury mělo 98 sovětských divadelních souborů na repertoáru 101 inscenací českých a slovenských autorů. Během Dnů se uskutečnila řada diskusí tvůrců a kulturních pracovníků o problematice umělecké tvorby.

Proč to připomínáme?

Zejména proto, že výsledky Dnů československé kultury v Sovětském svazu budou ještě dlouho ovlivňovat vývoj naší umělecké tvorby a interpretačního umění i systém řízení kultury, ale i proto, že za několik dnů začnou Dny sovětské kultury v Československu. Bude tak naplněna myšlenka skutečné vzájemnosti v poznávání kultury obou zemí.

Nás ve Svitavách těší, že můžeme i my přispět do programu této vrcholné přehlídky sovětského umění, obohatit i naše diváky o nové zážitky. Právě Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her je stěžejní kulturní událostí Měsíce československo-sovětského přátelství a v ní pak bude mít dominující místo vystoupení národního divadla Domu kultury Nizami z obce Mardakjany — Baku v Ázerbájdžánské SSR. V den 68. výročí Velké říjnové socialistické revoluce uvede ve Svitavách hru Eldara Bachyšema: „Melikmamed“.

Již z předcházejících kontaktů mezi naší a sovětskou kulturou bylo zřejmé, že řešíme podobné problémy a úkoly. Posláním kultury a umění za socialismu je zobrazit člověka, který žije, zápasí a tvoří v nových, převratných společenských a sociálních podmínkách. Novost těchto podmínek pramení ze složení úkolů, které před námi stojí, dál zdokonalovat společnost rozvinutého socialismu cestou upevňování jeho ekonomické a politické síly, vštěpováním zásad komunistické morálky, socialistického vlastenectví a proletářského internacionalismu. Jak zdůraznil na vzpomutém shromáždění umělců v Praze národní umělec Jan Kozák: „Pro socialistického umělce není většího úkolu než pomáhat lidu naší země k dalšímu rozkvětu naší společné vlasti.“

K tomu můžeme jen dodat: a k posilování semknutosti socialistického společenství, k upevnění míru.

Tento úkol není druhořadý, ani lehký. Právě naopak. Imperialistické síly ve světě sázejí v současné době téměř všechno na zbrojení, vyhrožují válkou, nyní dokonce „kosmickou“. Spolu s tím jde i obrovská mašinérie nepřátelské propagandy, která si je vědoma, že nejdůležitějším článkem je člověk. Proto k nám z éteru chrlí množství pomluv, nepravd, falešných zpráv a zlých, socialismu cizích myšlenek, jimiž se snaží narušit občanské přesvědčení, naše morální zásady a ideovou jednotu společnosti.

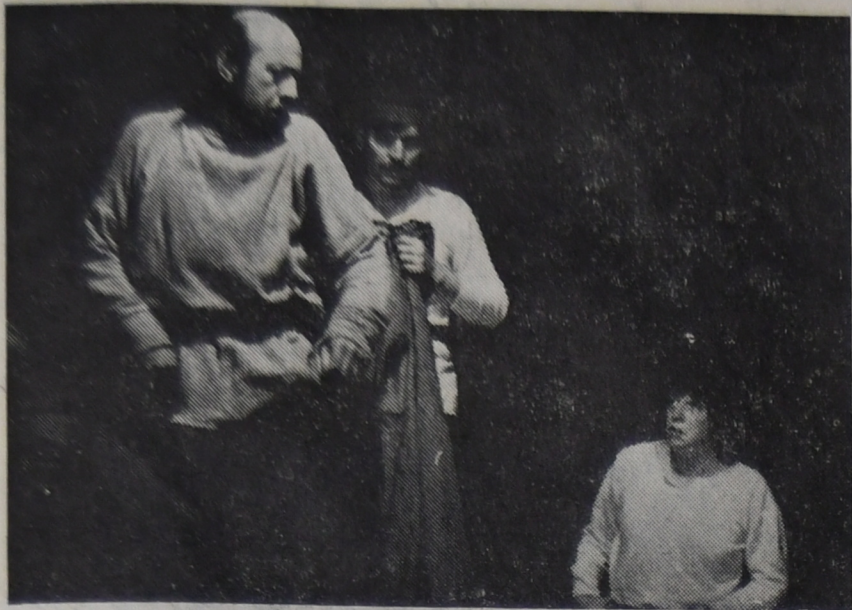
Na tyto úkoly odpovídáme rozvahou, ale rozhodně a z principiálních pozic. Jsme dost silní, abychom imperialistickému vydírání účinně čelili. A v tomto zápase o člověka plní důležité a nezastupitelné poslání také umění.

Letošní 40. výročí osvobození naší vlasti od fašistické poroby nás zavazuje bránit a rozvíjet, čeho jsme v socialistické revoluci a za uplynulá léta výstavby dosáhli. K tomu patří i úsilí chránit a upevňovat bratrské svazky s národy Sovětského svazu. Přispívají k tomu pravidelné kontakty se sovětskými umělci, výměna kulturních hodnot, vzájemná inspirace tvůrčími nápady a myšlenkami.

Těšíme se opět proto na národní přehlídku ruských a sovětských divadelních her. Netrpělivě očekáváme, jaké zážitky a podněty k zamyšlení nám připraví amatérské divadelní soubory z celé ČSR, upřímně se těšíme i na vystoupení sovětského souboru a hostů ze Slovenska. Ať se jejich inscenace stanou přínosem pro vzájemné poznání, pro sbližení kultur tradičních přátel — lidu Československa a národů Sovětského svazu.

Letošní XIII. ročník národní přehlídky dostal čest zahajovat divadelní soubor Svatoboj Domu kultury ROH Zbrojovky Brno. Představí se hrou J. Edlise Úplněk.

Divadelní soubor Anfas Černošice přivezl do Svitav novinku — dramatizaci M. Šolochova — *Šťvanec na hlavní třídě světa*. Na programu je 3. listopadu v Lidovém divadle.

Vzácní hosté ze Sovětského svazu

Jsme vždycky velice rádi, když v rámci národní přehlídky můžeme ve Svitavách přivítat zahraniční divadelní soubor. Letos jsou to hosté nejvzácnější — kolektiv Lidového divadla Domu kultury Nizami — obce Mardakjany — Baku, z Ázerbájdžánské SSR.

Původně bylo toto těleso dramatickým kroužkem, vytvořeným již v roce 1920. Zakladateli kroužku se stali samotní obyvatelé obce: nátaři, dělníci a studenti, kteří často vystupovali před pracujícími v různých podnicích obce — v agitačních a uměleckých programech, v menších inscenacích.

Kolektiv za své existence uvedl na scéně více než sto představení a snaží se neustále o tematickou a žánrovou různorodost repertoáru. Vedle ázerbájdžánské klasiky kraje i světovou a ruskou klasiku, jako např. Schillerovy Zbojníky, Moliérova George Dandina nebo Gogolova Revizora.

Za vzornou práci v oblasti kultury a estetickou výchovu pracujících byl soubor v roce 1978 udělen titul Lidové divadlo, což se kladně projevilo v jeho kul-

turním životě. Pravidelně hraje pro zemědělce, vojáky Sovětské armády, stavbaře i studenty z Baku a okolí.

Kolektiv se nejednou zúčastnil soutěžních přehlídek festivalu lidové tvorby a za svou práci získal čestná uznání, diplomy ministerstva kultury Ázerbájdžánské SSR, divadelní společnosti, ale i oblastního vědecko-metodického centra lidové tvorby a kulturní a osvětové činnosti.

Pro pobyt v Československu má kolektiv nastudován tento repertoár: hudební kompozici „Likuj, Vlast — matka“, věnovanou 40. výročí vítězství sovětského lidu ve Velké vlastenecké válce, a pohádku Melikmamed, která je motivem podobná na-

ší pohádce Pták Ohnivák a liška Ryška. Uvidí ji ve Svitavách naši nejmenší diváci ve čtvrtek 7. listopadu odpoledne a literární kompozici pak svitavská veřejnost 6. listopadu u příležitosti slavnostního shromáždění u příležitosti 68. výročí VŘSR a zahájení Měsíce Československo — sovětského přátelství.

Vzácné hosty přivítáme ve Svitavách 4. listopadu. V našem okrese prožijí čtyři dny. Je pro ně připraven bohatý program, chtějí bychom jim ukázat naše kulturní památky, pobesedují s pracujícími, a protože to jsou divadelníci, navštíví také některá představení v rámci národní přehlídky.

PROGRAM

XIII. národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her

2. 11. 1985
DS Svatoboj DK ROH Zbrojovka Brno
J. Edlis — Úplněk
Hlavní patron: Adast Polička.
3. 11. 1985
Divadelní soubor ANFAS Černošice
M. Šolochov — Šťvanec na hlavní třídě světa
Hlavní patron: Technolen Svitavy.
4. 11. 1985 ve 14 hodin
Divadelní soubor DOPRAPO Praha
A. Tolstoj — Pinokio, aneb Putování za odvahou
Hlavní patron: OV SSM a k. p., TOS Svitavy.
4. 11. 1985 v 19.30 hodin
Lidové divadlo SK ROH Svitavy
B. Vasiljev — A zbylo jen ticho
Hlavní patron: OV ČSČK Svitavy.
5. 11. 1985
Divadelní soubor SK ROH Kraslice
A. P. Čechov — Medvěd, Námluvy, Výročí
Hlavní patron: Vigona, p. ř., Svitavy.
6. 11. 1985
Divadelní soubor Radost ZK ROH Optimit Odry
V. Šukšin — Charakteri
Hlavní patron: Hedva, p. ř., Moravská Třebová.
7. 11. 1985 ve 14 hodin
Lidové divadlo Domu kultury Nizami obce Mardakjany — Baku, Ázerbájdžánská SSR
E. Bachyšem — Melikmamed
Hlavní patron: OV SČSP Svitavy.
8. 11. 1985
Divadelní soubor Makyta Domu kultury ROH Púchov
M. Gorkij — Měšťáci
Hlavní patron: Sklo Union Vertex Litomyšl.

Skutečně zvědaví jsou návštěvníci letošní přehlídky na hostování sovětského amatérského souboru. Přijel k nám až z Ázerbájdžánu a zejména dětem přivezl pohádku E. Bachyšema Melikmamed.